

เรื่องเสร็จที่ กส. ๑/๒๕๖๘

บันทึกการตอบข้อหารือ
เรื่อง การรายงานการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน

ที่มาของเรื่อง

บริษัทประกันภัย ก. (บริษัท) ได้มีข้อสอบถามทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การรายงานธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน ที่คาดว่าจะต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไป สำหรับกรณีการตั้งสำรองที่คาดว่าจะต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนต่อธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ว่า จะต้องรายงานในระบบหรือไม่ และธนาคารกรุงไทยฯ เป็นรัฐวิสาหกิจ หรือไม่

ประเด็นข้อหารือที่ต้องพิจารณา

กรณีมีประเด็นที่ต้องพิจารณาเพียงว่า ธุรกรรมการตั้งสำรองที่คาดว่าจะต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนจำนวนตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไปให้แก่ธนาคารกรุงไทยฯ นั้น จะถือเป็นธุรกรรมที่รัฐวิสาหกิจเป็นคู่กรณี ซึ่งได้รับยกเว้นให้ไม่ต้องรายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงาน ปปง. ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๕๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือไม่

สำหรับประเด็นการตั้งสำรองที่คาดว่าจะต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนจำนวนตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไปให้แก่ธนาคารกรุงไทยฯ ต้องรายงานการทำธุรกรรมในระบบหรือไม่ นั้น เมื่อประสานข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากบริษัทผู้สอบถามแล้วได้ความว่า การตั้งสำรองที่คาดว่าจะต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนเป็นขั้นตอนหนึ่งก่อนมีการพิจารณาอนุมัติยอดค่าสินไหมทดแทนที่ถูกต้องโดยเป็นการกำหนดกรอบมูลค่าของค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นในแต่ละกรณี ซึ่งในกรณีปกติที่มีใช้การดำเนินการให้แก่ธนาคารกรุงไทยฯ บริษัทมีการรายงานการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินดังกล่าวมายังสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) อยู่แล้ว จึงไม่มีประเด็นอันควรต้องพิจารณา

ข้อพิจารณา

สำนักงาน ปปง. พิจารณาแล้ว เห็นว่า ประเด็นดังกล่าว สำนักงาน ปปง. ได้มีการเผยแพร่บันทึกการตอบข้อหารือ เรื่อง ธุรกรรมที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรายงานต่อสำนักงาน ปปง. (เรื่องเสร็จที่ กม. ๒/๒๕๖๑) ซึ่งตามบันทึกการตอบข้อหารือฉบับดังกล่าวได้มีการให้ความเห็นในประเด็นการพิจารณาว่าหน่วยงานใดเป็นราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน ตามความในข้อ ๑ (๒) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๕๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ต้องถือตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม หรือกฎหมายที่จัดตั้งหน่วยงานนั้น ๆ เป็นการเฉพาะ โดยกฎหมายดังกล่าวจะต้องมีการกำหนดให้หน่วยงานนั้นเป็นส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่หากหน่วยงานใดมิได้มีการจัดตั้งหน่วยงานและกำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐโดยเฉพาะ ก็สามารถนำหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) ที่ นร ๑๒๐๐/ว ๑ ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๓ เรื่อง การปรับปรุงหลักการจำแนกประเภท

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน Anti-Money Laundering Office (AMLO)

หน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร มาปรับใช้เพื่อพิจารณาแต่ละหน่วยงานเป็นรายกรณีได้^๑ สอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีที่ ๑๒๓๑/๒๕๖๖ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้มีความเห็นเกี่ยวกับการพิจารณาความเป็นหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายที่มีได้กำหนดความหมายไว้เป็นการเฉพาะว่า ในการพิจารณาความเป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งมีได้กำหนดความหมายของคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องพิจารณาประกอบกับหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร^๒ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบและมีผลผูกพันทุกส่วนราชการให้ต้องถือปฏิบัติ โดยหลักการดังกล่าวได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาความเป็นหน่วยงานของรัฐโดยพิจารณาจาก (๑) ความสัมพันธ์กับรัฐ ทั้งในเรื่องของการจัดตั้ง รูปแบบ การแต่งตั้งบุคลากรระดับสูง และการกำกับดูแลของรัฐ (๒) กิจกรรมของหน่วยงานนั้นเป็นบริการสาธารณะหรือไม่ (๓) งบประมาณหรือรายได้ของหน่วยงาน การค้าประกันหนี้ (๔) สถานะของบุคลากร (๕) วิธีการและระบบกฎหมายที่ใช้ในการทำกิจกรรม และ (๖) ความเป็นเจ้าของและอำนาจในการบริหารจัดการ เมื่อบริษัท ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) (ธนาคารกรุงไทยฯ) เป็นบริษัทมหาชนจำกัดซึ่งจดทะเบียนจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ และมีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายดังกล่าว โดยมีได้มีกฎหมายจัดตั้งองค์กรขึ้นเป็นการเฉพาะ มีวัตถุประสงค์หลักในการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์โดยมีได้จัดทำบริการสาธารณะ และมีได้มีที่มาของแหล่งรายได้จากเงินงบประมาณของรัฐ กรณีจึงไม่มีความสัมพันธ์กับรัฐทั้งในแง่ของการจัดตั้ง รูปแบบ การกำกับดูแลของรัฐ กิจกรรมในการบริการสาธารณะ งบประมาณหรือรายได้ ตลอดจนวิธีการและระบบกฎหมายที่ใช้ในการทำกิจกรรม หรือมีการใช้อำนาจตามกฎหมาย ธนาคารกรุงไทยฯ จึงไม่มีลักษณะเป็นหน่วยงานของรัฐตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมติคณะรัฐมนตรี^๓ ดังนั้น เมื่อพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มิได้กำหนดบทนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องพิจารณาสถานภาพความเป็นรัฐวิสาหกิจของธนาคารกรุงไทยฯ โดยเทียบเคียงกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องประกอบกับหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐดังที่ได้กล่าวมา

นอกจากนี้ ในประเด็นการพิจารณาสถานภาพความเป็นรัฐวิสาหกิจของธนาคารกรุงไทยฯ ตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติแรงงานวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ และพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ก็ได้ให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสรีที่ ๑๓๙๗/๒๕๖๓^๔

^๑ บันทึกการตอบข้อหารือ เรื่องเสรีที่ กม. ๒/๒๕๖๑ เรื่อง ธุรกิจที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรายงานต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (มีนาคม ๒๕๖๑) <https://www.amlo.go.th/amlo-intranet/media/kl/attachments/๒.๖๑_๔๖๘๓.pdf>

^๒ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/ว ๑๒ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๐ เรื่อง หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร และหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/ว ๑ ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๓ เรื่อง การปรับปรุงหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร จำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร ได้ ๔ ประเภท คือ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่.

^๓ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง สถานะความเป็นหน่วยงานของรัฐของบริษัท ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ (เรื่องเสรีที่ ๑๒๓๑/๒๕๖๖) หน้า ๓-๔.

^๔ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง สถานภาพกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินและธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) (เรื่องเสรีที่ ๑๓๙๗/๒๕๖๓)

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน Anti-Money Laundering Office (AMLO)

เรื่องเสร็จที่ ๓๑๐/๒๕๖๔^๕ และเรื่องเสร็จที่ ๑๑๔๐/๒๕๖๔^๖ แล้วว่า ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทมหาชนจำกัดที่ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงิน (กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ) ถือหุ้นคิดเป็นร้อยละ ๕๕.๐๗ ของหุ้นทั้งหมด เมื่อกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาของสถาบันการเงินที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติการณ์ทางการเงินและสร้างความมั่นคงและเสถียรภาพให้ระบบสถาบันการเงิน โดยมีได้มีลักษณะเป็นการประกอบวิสาหกิจหรือกิจการเชิงพาณิชย์เช่นเดียวกับรัฐวิสาหกิจอื่น ๆ กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ จึงไม่เป็นองค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล ประกอบกับกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ได้ตั้งขึ้นในธนาคารแห่งประเทศไทย เมื่อมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ จึงไม่เป็นรัฐวิสาหกิจเช่นเดียวกับธนาคารแห่งประเทศไทย ตาม (๑) แห่งบทนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติแรงงานวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ และพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งได้อนุญาตในแนวทางเดียวกัน เมื่อกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามที่ได้พิจารณาข้างต้น การที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ถือหุ้นในธนาคารกรุงไทยฯ เกินร้อยละห้าสิบของหุ้นทั้งหมดทำให้ธนาคารกรุงไทยฯ ไม่เข้าลักษณะเป็นบริษัทหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๔ (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และไม่เข้าลักษณะของบทนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติแรงงานวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ ด้วยเช่นกัน

ดังนั้น เมื่อธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ไม่เข้าลักษณะเป็นบริษัทหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามที่พิจารณาข้างต้น ธุรกรรมการตั้งสำรองที่คาดว่าจะต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนจำนวนตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไปให้แก่ธนาคารกรุงไทยฯ นั้น จึงไม่ถือเป็นธุรกรรมที่รัฐวิสาหกิจเป็นคู่กรณีซึ่งได้รับยกเว้นให้ไม่ต้องรายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงาน ปปง. ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

พลตำรวจตรี

(เอกนัช ลิ้มสังกาศ)

รองเลขาธิการฯ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

มิถุนายน ๒๕๖๘

^๕ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง สถานภาพความเป็นรัฐวิสาหกิจของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ตามพระราชบัญญัติแรงงานวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ (เรื่องเสร็จที่ ๓๑๐/๒๕๖๔)

^๖ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง สถานภาพความเป็นรัฐวิสาหกิจของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) (เรื่องเสร็จที่ ๑๑๔๐/๒๕๖๔)